

УДК 657

Шуліко А.О.

*к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

Рішко А.М.

*студентка 4 курсу
спеціальності «Облік і аудит»
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В КОНТЕКСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ

Головним питанням обліку необоротних активів є проблема розподілу вартості цих активів упродовж терміну їх корисного використання, а саме правильність проведення амортизаційної політики. Незважаючи на прийняття Податкового кодексу України та внесення до нього змін, ще й досі існують відмінності нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів у бухгалтерському обліку та згідно з вимогами податкового законодавства. Таким чином, не існує єдиної системи обліку даних необоротних активів, що ускладнює процес ведення обліку та здійснення аналізу фінансового стану та результативності діяльності суб'єкта господарювання.

Слід зазначити, що наявна відмінність вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та Податкового кодексу України щодо віднесення актива до складу основних засобів чи малоцінних необоротних матеріальних активів. В Податковому кодексі чітко зазначений вартісний критерій зарахування актива до складу основних засобів: мінімальна вартість об'єкта (первісна вартість) має перевищувати 6000 грн [2; пп. 14.1.138]. Проте, гранична вартість розмежування необоротних активів в бухгалтерському обліку не встановлена, і рішення про нього підприємство приймає самостійно. Цю вартісну ознаку фіксують у наказі про облікову політику підприємства. У разі її відсутності необоротні активи автоматично мають бути віднесені до основних засобів. Таким чином, у бухгалтерському обліку варто встановити таку ж величину граничної вартості, яка діє в податковому, тобто 6000 грн. Цю зміну раціонально внести з метою уникнення розбіжностей при віднесенні вищеназваних засобів до певної групи необоротних активів.

Другим фактором, що впливає на величину амортизації є строк корисного використання (експлуатації) основних засобів і нематеріальних активів. Правильність його визначення є вирішальним моментом, адже від нього теж залежить сума нарахованої амортизації. Суб'єкт господарювання самостійно встановлює строк корисного використання кожного необоротного активу,

враховуючи критерії положень (стандартів) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та 8 «Нематеріальні активи». Однак, вимоги даних стандартів бухгалтерського обліку щодо визначення амортизаційного періоду недостатньо спрямовані на умови господарювання в ринкових відносинах та наявості конкурентного середовища.

Варто зазначити, що Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби», виходячи з умов функціонування ринкової економіки, передбачає також врахування технічного або комерційного зносу, який виникає через зміни та вдосконалення виробництва або від зміни ринкового попиту на вироблені активом продукти чи послуги [1; п. 56].

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку передбачають застосування тільки трьох методів нарахування амортизації: прямолінійного методу, методу зменшення залишку та методу суми одиниць продукції. Наявність інших двох додаткових методів, передбачених вітчизняними стандартами бухгалтерського обліку, оцінюється позитивно, оскільки це пропонує ширшого інструментарію господарюючому суб'єкту при виборі методу нарахування амортизації відповідно до очікуваних економічних вигод від використання необоротного активу. Такі обмеження міжнародних стандартів пояснюються тим, що сума нарахованої амортизації зараховується до витрат підприємства, що зменшує його прибуток. Логічно, що зі зменшенням прибутку платника податку зменшується й обсяг податку на прибуток. Цей податок є одним із основних джерел формування доходів бюджету країни. Саме це є найважливішою причиною суворого регулювання питання амортизації у відповідних нормативних актах.

Таким чином, незважаючи на кардинальні зміни податкового законодавства, питання обліку амортизації необоротних активів ще й досі залишилося відкритим, оскільки наявні істотні відмінності нарахування амортизації необоротних активів відповідно до вимог положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та податкового законодавства України. Дані недоліки потребують вирішення не тільки з точки зору податкового законодавства, але й бухгалтерського обліку теж, оскільки за наявних умов ефективно ведення обліку необоротних активів та їх амортизації практично не є можливим.

Список використаних інформаційних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_014
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>